Digitally signed by www.kurdistannet.org
cn=www.kurdistannet.org, o=Kurdistan Net, c=US
Date: 2002.07.18 01:39:07 +01'00'
Reason: <none>
Kurdistan Net Neti Hemwane

ئاسۆ ڕەشید بیارەیی

خەتەنەکردنی کچان و ژنان

+لە ساڵێکدا دووملیۆن کچ خەتەنەدەکرێن ، واتە شەش هەزار کچ لەڕۆژێکدا بەشێکی گرنگی (قیتکە)ئەندامی زاوزێیان دەبڕڕێتەوە و لەخۆشی هەست سیکسیان بێ بەری دەکرێن.

+بەپێی ڕێکخراوی **WHO** ١٣٥ ملیۆن ژن لە جیهاندا خەتەنەکراون. خەتەنەکردنی کچان و ژنان و لە ٣٠ وولات جیهان ئەنجامدەدرێ ، زۆربەی ئەوولاتانە لەکیشوەری ئەفریقیایە.

+ بەچەند شێوازگەلی جۆراوجۆر کچان و ژنان خەتەنە ئەکرێن :

١-بەکورتکردنەوەی(قیتکە) کەبەشی هەستیاری ئەندامی زێیە.

٢-لەڕێگەی سوتاندن و کڕاندن و دەمی (بەشی ناوەوەی قیتکە) و بڕینی لچەکانی.

٣-دوورینەوەی لچەکان بەدەزویێك یان لکاندنیان پیکەوە ، یان بەستریکردنیان و درکاویکردنیان تا هچ جۆرە کارێکی سیکسیان پێتەکرێ.

٤-لەدژوارترین شێوازدا ، کونێکی تێدا دەهێلنەوە کەهێندەی سەرە تەرەقەیەك گەورەبێت.

+زۆرجار ئەم کارە بەبێ بەنج یان سڕکردنی ئەو مرۆڤە ئەنجام ئەدرێ.

،،

ئەم بابەتە لەڕۆژنامەی **aftonbaldet** ی سویدی ڕۆژی ١١-٧-٢٠٠٢وەرگیراوە

بەپێ ڕوژنامەی مناڵپارێزی سوید(ژمارەی ساڵی ٢٠٠١) هەفتانە ٣٨٥٠٠ کچ هەڕەشەی خەتەنەکردن و بڕینی ئەو بەشەی(قیتکە)ئەندامی زێیان لێدەکرێ.

خەتەنەکردنی کچان و ژنان بۆچی ؟

لە دایکبوونی کچ(مێ) لە کۆمەلگای پیاوسالاریدا نیشانەی لاوازی و شەرم وناموسی ئەو خێزانەیە و دەبێ شورایەکی لەهەرچوارلاوە(بۆ پاراستنی کەرامەت) بۆ بچێتە ئاسمان تا هیچ لەکەیەکی سووکایەتی بە و خێزانەوە نەلکێ. بەپێچەوانەوە هەرکارێك(کاری سیکسی) پیاوەکە ئەیەکا نیشانەی سەربڵندی و سەرفرازی و مێرخاسیە . خەتەنەکردنی کچان ژنان لەدێرەزەمانەوە سەرچاوەیگرتووە و هۆکاری زۆر هەیە . بەڵام فاکتەری بنەڕەتی ئەوەیە کەپیاو ویستویەتی کاری سیکسی مێینە (کچان و ژنان) کونترۆڵبکات و کەسایەتیکەی دیلی خۆی بکات وسەرکوێرییکات و بۆ ئارەزوەکانی خۆی بەکاری بهێنێ. هەروەها ئەم کارە(کاری خەتەنەکردنی کچان و ژنان) نەریتێکی کۆنەو تێکەڵی ژیانی ڕۆژانەبووە ، لابردنی ئاساننیە. زۆرجار ئەو ژنانەی ئەم نەشتەر گەریە نارەوایەدەکەن پێگەو ڕیزێکی تایبەتیان هەیە کەئەمەش هۆیەکی ترە.

،،

ماف و بۆ چوون

هەموو پیاوێك ئارەزووی کیژێکی جوان و خوێن شیرین دەکا کەدنیای تەمەنی بۆ برازێنێتەوە ، بەڵام بەداخەوە زۆربەی هەمان ئەو پیاوانە چاویان بەرایی نایێ کەئەگەر بێت و کچەکەیان یان ژنەکەیان بڵێن ئای لەو پیاوە کەجوانە.
ئێساش زۆر خێزان لەئەوروپا ئازادێکی بێسنوریان داوەتە کوڕەکانیان و شانازیش بەوەدەکەن کەکچەگاور لەداویان ڕزگاری نابێ.هەندێکیش بەسەرکەوتنی ئەزانن. کچەکەش حەدی چیە دوای فێرگە دوابکەوێ. باوك و براکانی لەخۆی (کچەکە) باشتر ڕێگاکە شارەزان.

+ پێش چەندساڵێ لەمەوبەر پیاوێکی کوردم بینی لە قوتابخانەی کچەکەی ئەگەڕایەوە ، کەوتەباسکردن : ئەم سەگبابانە کچەکەمیان لەپۆلدا لەپەنا کوڕێك دانابوو ، باشبوو پێم گۆڕین و ئێستا لەپەنا کچێکدا دائەنیشێ. پێم ووت جا قەی چیەکا ئەوە قوتاپخانەیە.
ووتی :کاکەتۆ زۆر سەیری !!
ووتم بۆ ؟ ووتی : خۆت گێل مەکە ! کچ و کوڕ وەك وایری ساردو گەرم وان هەرکە لەیەك گیریانخوارد ئاگری بێشەرمی حەیایان ئەسوتێنێ.من لەبەر کەرامەت ڕامکردوە نامەوە لێرە بیدەم بەئاودا.

+لەکوردوستان بووم نامەی برادەرێکم گەیاندە ماڵی باوکی . کەوتنە هەواڵپرسین..ووتم باشەو منداڵێکی تریشیان بووە.
دایکی برادەرەکەپرسی چیان بووە ؟ووتم :کوڕێك. دوای پیرۆزبایی و ڕیزێ ئۆخەی ووتی : ئێ باشە (دیل)ەگیان ئاگای لەدوو خوشکەکەی دەبێ.
+کوڕیکی کورد (دوای چەند ساڵێ کەڕیگای کوردوستان کرایەوە) بەتەلەفۆن داوی ژنیکرد و لەگەڕانەوەیادا هێنایی و گواستیەوە ، بەبێ ئەوەی بەبرادەرە سویدیەکەی بڵێ .هەرلەسوریاوە ژنەکەی چاوەڕێی منداڵ بوو. لەو کاتەدا چەند کەسێ ئەبووین ئەمان وویست ئێمەش سەفەربکەینەوە. باسی ڕێگامان لێپرسی .
ووتی : خۆتان باری ژیانی ئێرە شارەزان خێرا دوای زەماوەند (ئەگەر ژنتان هێنا) بیگوازنەوە و منداڵ دروستبکەن باچاویان زوونەکرێتەوە ئەگیان تووشی بەزم ئەبن. چونکە ژن ئەقڵی سووکە.
ئەو برادەرە خۆی لەبیرچوبوەوە کەبەبێ هیچ عەقدێ لەگەڵ کچێکی بیگانەدا سێساڵی بردەسەر.
+ لەسوید یان بەگشتی ئەوروپا دیواری ماڵ تەنها تەیمانێکە و زۆر جاریش هیچ لەنیوان ماڵەکاندا نیەتەنها کەمێ پەرژین نەبێ. لەووڵاتانی ئێمەش لەبەر بەرزی دیواری حەوشە تەنها سەربانی ماڵان دەبنیرێ.جیاوازی نێوان ئەم دوو نموونەیە هەر پەیوەندی بە داب و نەریت و ئاینەوە نیە بەڵکو ئەوەی یەکەمیان(ماڵەبێ دیوارەکان) دڵیان هیچ ناکات و هەردوو(ژن و پیاو) تاڕادەیەکی دیار یەك مافیان هەیە. وەك خۆیان ئەڵێن نابێ جۆانی بشاردرێتەوە.بەڵام ئەمەی دوومەیان کەکابرایەکی پیر جارێکیان پێمی ووت حەرەم (کچ و ژن)لەماڵدا هەیە بۆیە دەبێ دیوار هەبێ.

خۆشی هەمیشە لەسەر وێردی ئەم بیتەگۆرانیەی کردبوە شاگوڵی گۆرانیەکانی :

ماڵان ماڵ هاوسێ چیغمان دوولایی

حەیفە بۆ باڵات شەوبەتەنیای

نموونەی زۆرهەن ئەگەر پیاو بیوەێ تۆماریان بکات . من مەبەسمت ئەوەیە کەزۆر خێزان لێرەش بەچاوەکەی کوردوستان ئەڕواننە مەسەلەی کچ و ژن. کابرا ئەو مافە ئەداتە خۆی کەبچێهتە گوێ دەریا و مەلەی بکات بەڵام کچ و ژنەکەی بەجلەوە دادەنیشن. بەوە بیانوی دەگرێ کەگوایا لە چاوی پەناهەندە ئەترسێ.
کابرا باڵئەکات کاتێ کوڕکەی تووشی دەردە (فەرهاد) ئەبێ و بە (شیرین)ێکی گاوران نەبێ چاك نابێتەوە ، بەڵام کچەکەی مایەی لاوازی و پەردەی ڕەشە ،تاڕوژی شوکردنی دێت ڕوژانە سەدجار دەمرێ. خۆ ئەوە ئەگەر کچەکەی حەز لە ڕوستەمێکی ئەوروپی بکات ئەوە ئیتر سەلاحەدینی ئەیوبی شەرمەزارکردوەو حەزی لەسەلیبیان کردوە و کافرانی بو قودس هێناوەتەوە.

سوید_٢٠٠٢